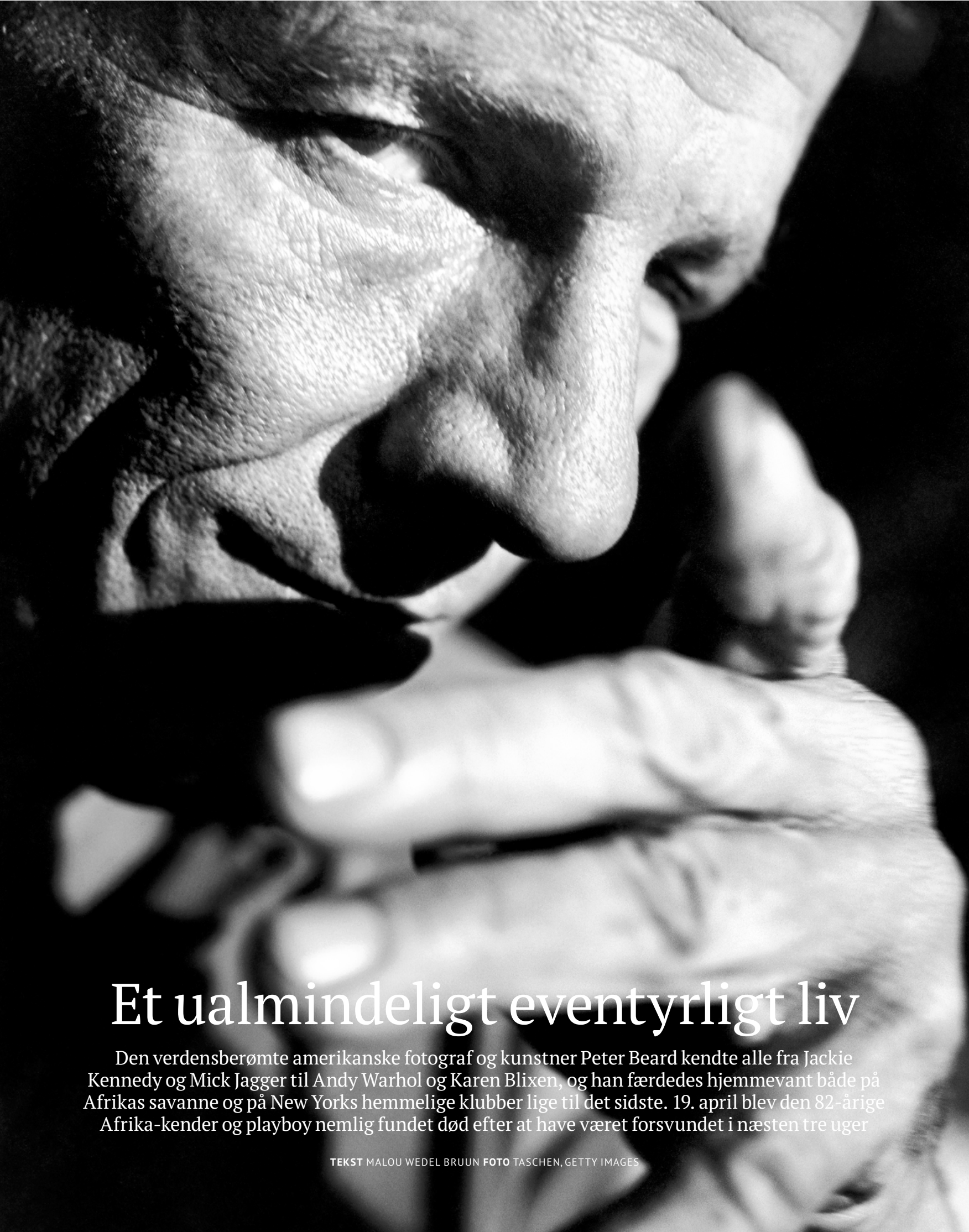

Et ualmindeligt eventyrligt liv

Den verdensberømte amerikanske fotograf og kunstner Peter Beard kendte alle fra Jackie Kennedy og Mick Jagger til Andy Warhol og Karen Blixen, og han færdedes hjemmevant både på Afrikas savanne og på New Yorks hemmelige klubber lige til det sidste. 19. april blev den 82-årige Afrika-kender og playboy nemlig fundet død efter at have været forsvundet i næsten tre uger

TEKST MALOU WEDEL BRUUN FOTO TASCHEN, GETTY IMAGES

Som fotokunstner kredsede Peter Beard om den hvide mands myte om Afrika og vævede alt sammen i collager: Nulevende, ikoniske dyr med portrætter og citater fra dem, der gjorde kontinentet mytisk, ikke mindst Karen Blixen. Både hun og hendes trofaste Kamante indgår her.

“It’s such a waste, sleep. You’re just lying there.”

Et karakteristisk udsagn af den amerikanske fotograf og kunstner Peter Beard, der levede sit liv større, hurtigere og vildere end de fleste – lige indtil den 31. marts kl. 16.40, hvor han forsvandt fra sit hjem i Montauk uden at efterlade sig spor. Tre dage senere blev sagen givet videre til politiet i East Hampton, ligesom familien via de sociale medier opfordrede alle til at sige til, hvis de skulle have set noget. Efter en massiv eftersøgning, der inkluderede helikoptere og droner, blev Peter Beard fundet død søndag 19. april af en jæger i tætbevokset skov blot halvanden km fra sit hjem. Mindeord fra vennekredsen begyndte at strømme ind på de sociale medier fra fotografer, kunstnere, musikere og modeller, der alle som en havde en personlig relation til manden, som enstemmigt beskrives som en, der levede livet fuldt ud og var nærværende i alt, hvad han gjorde.

Peter Beard var ikke hvem som helst. Han blev født med en sølvske i munden som søn af en newyorkerfamilie, der på stedbedstefarens side havde penge fra tobaksindustrien, og på bedstemorens fra jernbaner, som blev brugt på en imponerende kunstsamling. Allerede som 12-årig begyndte Peter Beard at udvide sin dagbog med fotografier og fund fra naturen; mos, bark, skaller, og senere skiftede han studium på Yale fra medicin til kunsthistorie, fordi han mente, at menneskeheden selv var den egentlige sygdom. Et synspunkt, den dyre- og naturelskende kunstner skulle fastholde livet ud.

Blod er bedre end blæk

Første gang, Peter Beard kombinerede sit klimabudskab med kunst, var med den sort-hvide fotobog “The End of the Game” i 1965 om det fortrængte dyreliv i Afrika. Men han skabte sig for alvor et navn

i 1970’erne med en særlig collagesignatur med sort-hvide og sepiatonedede fotografier kombineret med dagbogstekster, avisudklip, håndskrift, blækdoodles, slangeskind, krabbeklør, sten – og blod fra dyr eller ham selv. Som han har forklaret:

“Alle tror, jeg er totalt syg, men blod er bedre end blæk eller maling.”

Hvert et værk er som en lille fortælling, hvad enten den består af ironiske samfundskommentarer om menneskets behovet for kontrol over naturen udtrykt ved før og efter-billeder af alt fra tandretning til væggtab, eller af levende elefanter i al deres væld, omgivet af elefantskeletter, nogle endda vist med poserende modeller. Og gerne med en håndskreven datering eller kommentar, som sad man og bladrede i familiealbummet.

I kraft af farvesætningen og håndskriften kan hvert værk betragtes som poesi og eventyr, men kigger man nærmere, er det snarere et udsagn om Mørkets hjerte, som den Afrika-elskende og naturglade Peter Beard viser i sine værker, der i dag sælges for op til 670.000 dollar. Det, man får for pengene, er unikke og uhyre personlige værker. Værker, som er budskaber fra og om kunstneren selv. Og mens inddragelsen af effekter kan minde om renæssancens raritetskabinetter, gør brugen af eget blod Peter Beard beslægtet med en kunstner som franske Piero Manzoni og hans “Merde d’Artiste” (1961) eller danske Marco Evaristti, der bl.a. har lavet kødboller med menneskefedt (2006).

Men er Peter Beard en provokatør, er det for at få beskuerens øjne op for, at menneskene ikke kan blive ved med at fortrænge naturen, hverken den omkring os, eller vores egen indre. Således er der også godt med nøgenhed i hans kunst, inklusive noget, der ikke tåler #Metoo’s skarpe lup. For en mand, der elsker

de det vilde og naturlige, og som begærede stærke, smukke kvinder, var nøgenhed essentielt. Som han fortalte til The Observer i 1997:

“Det sidste naturlige, der er tilbage, er kvinders skønhed, så jeg er meget glad for at fotografere den.”

Savannen, Skorpion og Studio 54 t/r

Med til historien hører også den smukke og sporty Peter Beards nære forhold til nogle af USA’s kendteste, ikke mindst en af hans yndlingsmodeller, Jackie Kennedys søster, Lee Radziwill. De to dyrkede det aktive udendørsliv sammen i Montauk, hvor han boede på sin ranch Thunderbolt, mens hun og hendes børn lånte et sommerhus af kunstneren Andy Warhol, en anden celebrer ven fra kredsen, der bl.a. også talte Mick Jagger. Ham gik den festglade Peter Beard både på det legendariske Studio 54 med og dokumenterede Rolling Stones’ 1972-tour – i øvrigt sammen med Truman Capote og selvfølgelig for magasinet Rolling Stone – ligesom han også arbejdede tæt sammen med kunsterkolleger som Francis Bacon og Salvador Dalí.

I et interview med redaktøren Steven M.L. Aronson i forbindelse med en 2008 Taschen-udgave af Beards værker fortæller han, at Dalí gav ham det råd, at “if you ever do drugs, Mr. Bird, never tell anybody”. Det var i 1963 eller 64 og “årevis før, jeg begyndte at tage bevidsthedsændrende stoffer”. Til gengæld skulle Peter Beard revanchere på det senere; noget, han fortsatte med resten af livet, hvor han var kendt som en af New Yorks og Nairobis største festaber.

Lee Radziwill døde i 2019, men i sin billedbårne selvbiografi “Lee” fra 2015 gav hun Peter Beard sit eget kapitel. Her beskriver hun, hvordan Peter Beard simpelthen ændrede hendes liv.

“Han åbnede så mange vinduer for mig, fordi han lærte mig at være umætteligt nysgerrig.”

“Alle tror, jeg er totalt syg, men blod er bedre end blæk eller maling”

Kunstner Peter Beard

Hun beskriver, hvordan han, da hun lærte ham at kende i midten af 1960'erne, skiftevis boede i Amerika og Kenya, hvordan han altid fotograferede og lå på gulvet og lavede sine collager, og hvordan modemagasinet som Vogue og ELLE ville sende modeller som tyske Veruschka ned til ham til fotoskudninger, mens han selv opdagede somaliske Iman, den senere topmodel og fru David Bowie, ligesom han arrangerede safarier for folk og underviste de lokale i kunst og også inddrog deres farverige malerier i sine egne værker.

Peter Beard havde lært Lee Radziwill at kende gennem Jackie Kennedy, som på dette tidspunkt, fra slut-1960'erne og frem, var bedre kendt som Jackie O. qua ægteskabet med skibsredermilliardæren Aristotle Onassis. De to søstre og deres familier holdt gerne ferie på skibsrederens private ø, Skorpion, og Peter Beard var med og fotograferede dem alle: Lee med børn og Jackie med børn, typisk i færd med at dyrke vandsport, som han også selv deltog i. Med glimt i øjet har han fortalt, at han ikke mindst fungerede som babysitter for Kennedy-børnene og i øvrigt præsenterede dem for kreative typer som kunstneren Richard Lindner og filmskaberen Jonas Mekas – “to diversify their existence”. De to faderløse børn kvitterede med et feriefoto af dem selv overskrevet med tegninger, fingeraftryk og hilsener godt krydret med Peter Beards yndlingsudtryk: “freaking out”, “groovy”, “dig?”, “Blah blah blah”. Som Lee Radziwill skriver: “Børnene elskede hans energi og entusiasme.”

Mindede Blixen om Denys Finch Hatton

Naturen og det frie liv talte i det hele taget til Peter Beard, der allerede som ung især var tiltrukket af Afrika, som han besøgte første gang som 17-årig i august 1955. Peter Beard vendte tilbage i 1960, læste Karen Blixens “Den afrikanske farm” på rejsen dertil og var fortryllet i en grad, så han besøgte hende på Rungstedlund i december 1961 og igen i juni 1962, begge gange selvfølgelig medbringende sit kamera.

I interviewet med Steven M.L. Aronson fortæller Peter Beard, hvordan Blixens sekretær, Clara Selborn, fortalte ham, at Blixen ellers ikke var glad for at møde Afrika-relaterede. De rippede op i for mange stærke følelser. “Men,” sagde Clara Selborn til den blonde engelsk-

talende eventyrer, “jeg tror, De minder hende om Denys Finch Hatton.”

Ved det andet besøg gav Blixen ham et introduktionsbrev til sin afrikanske kok og nære ven, Kamante Gatura, som Peter Beard opsøgte og siden inviterede til at bo på Hog Ranch, en grund ved Ngong Hills i Kenya tæt på Blixens kaffefarm, han købte kort efter. Blixen døde i september 1962, og i 1967 bekendtgjorde Rungstedlund Fonden og hendes litterære bobestyrere, at filmrettighederne til “Den afrikanske farm” skulle gå til Peter Beard, fordi han var den rette til at realisere værket. Peter Beards venskab med Kamante fortsatte efter Blixens død, og Lee Radziwill beskriver, hvordan Kamante altid fulgte Peter Beard overalt, ligesom de to sammen udgav bogen “Longing for Darkness: Kamante’s Tales from Out of Africa” (1975) – i øvrigt redigeret af Jackie O., der nu arbejdede i forlagsbranchen.

Kamante boede på Hog Ranch til sin død i 1985, som symbolsk nok var samme år, som Peter Beard i Nairobi mødte den kvinde, han skulle være gift med til sin død, den 20 år yngre afghanskfødte skønhed Nejma Khanum. Inden da havde playboyen Peter Beard været gift to gange, først med en amerikansk socialite, dernæst en topmodel, men tredje gang blev altså sidste gang, ikke mindst pga. datteren Zara (født 1988), der i dag indgår i firmaet Peter Beard sammen med moderen.

Apropos firmaet Peter Beard har Nejma Beard de seneste år ifølge rygterne været godt i gang med at rydde op i alle de værker, hendes mand bl.a. har brugt som betaling for eksorbitante barregninger mere eller mindre til det sidste. For ikke at tale om hendes krav om tilbagelevering af et værk, et portræt af vennen Francis Bacon, som hang permanent i det hemmelige Peter Beard-rum på klubben Lotus Club på West 14th i New York. Men heldigvis for danske Beard-følgere besluttede parret at donere fire værker til Rungstedlund i juni 2019; billeder, der inkluderer Peter Beards fotografier af Blixen og Kamante, og som hænger ved trappen op til førstesalen i Baronessens museum.

The End of the Game

Igennem alle årene forblev Peter Beards følelser for Afrika intakte. På Hog Ranch, der bestod af en

samling af permanente telte, hvert med sin funktion, holdt han vortesvin og aber som kæledyr, fodrede giraffer i teltåbningen og gik konsekvent aldrig i bukser, men kun i sarong og simple sandaler, gerne med en åbentstående skjorte til. Og siden udgivelsen af fotobogen “The End of the Game”, hvor han dokumenterede, hvordan Kenyas vilde dyr i Tsavo National Park var truede med udryddelse pga. sult, stress og sygdomme, som blev spredt af mangel på plads, snarere end af krybskytter, kæmpede han igennem årene ikke mindst elefanternes sag, uanset at han i 1996 nær var blevet trampet og spiddet ihjel af en hunelefant, da han og nogle venner holdt picnic på savannen, og der ikke var andet at gemme sig bag end en myretue.

Blot to måneder efter deltog han ved åbningen af sin store soloudstilling på Centre National de Photographie i Paris med skruer i hele kroppen, på morfin og krykker og liggende på en madras midt i rummet med en cigaret i flaben.

“You know, you can smoke in French museums,” fortalte han Steven M.L. Aronson.

31. marts forsvandt den nu demensdiagnosticerede kunstner så tilsyneladende fra Jordens overflade. Familie, venner og fans holdt vejret. Gik den 82-årige levemand mon væk for at dø, som sine elskede elefanter? Savnede han alle vennerne fra Studio 54? Eller længtes han efter vennen Kamante og mørket?

Lee Radziwill skrev i sin selvbiografi, at Peter Beard “elskede at flirte med fare”. Måske gik han ud for at finde en 2020-version af den døde krokodille, han i 1965 ved Lake Rudolf i Kenya lagde sig ind i med bog og pen i hånden for at få taget et billede med hilsenen “I’ll write whenever I can”, for så at vende tilbage til Thunderbolt Ranch fra Montauks klitter og bølger med kameraet i hånden og nye billeder at bearbejde?

Håbet var intakt indtil søndag 19. april, hvor Peter Beard blev fundet død i skovene i Camp Hero State Park i Montauk. Som familien skrev i deres officielle opslag:

“Han døde, hvor han levede, i naturen.” Historien om et ualmindeligt eventyrligt liv slutter her. Det er ikke uden grund, at de lokale kalder Montauk for The End.

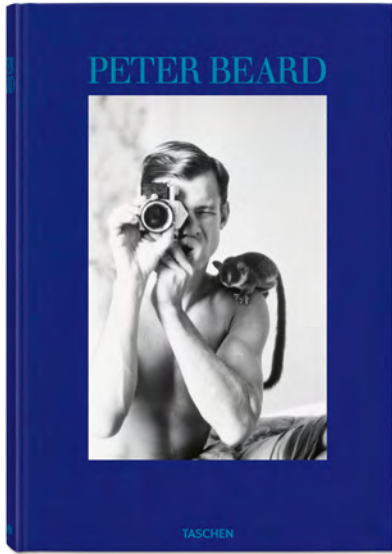
Jackie O. på Skorpion, Aristotle Onassis' private ø. Med ramme skabt af hans kunstkoleelever i Kenya.

Fra 1960'erne boede Beard halvdelen af tiden i Kenya og dokumenterede dyrene. I 1996 var han for længst selv blevet den fotograferede.

Sammen med bl.a. Jackie O's søster, Lee Radziwill, og kunstnerkollegaen Andy Warhol (her i 1975) levede Peter Beard et bohemet jetsetliv i New York og Montauk.

Den 770 sider tykke bog om Peter Beard kan købes på taschen.com for 100 euro.

Med få virkemidler skabte Beard sit Afrika: S-h dokumentation af menneskets rolle i naturen, sepiatoner a la Afrikas røde jord og letpåkledte, naturligt "vilde" kvinder.

Playboyen Peter Beard var gift tre gange, her med hustru nr. 2, model Cheryl Tiegs. Ægteskabet endte bl.a., fordi han pludselig kunne forsvinde i dage og måneder ad gangen.

fik idéen, og Peter Beard og filmmanden Jonas Mekas var en del af holdet, men brødrene Albert og David Maysles brød med dem og lavede “Grey Gardens”. I 2018 kom “That Summer” lavet af svenske Göran Olsson baseret på Peter Beards filmklip fra “før, Onassis fik stedet gjort rent og spiffet op”, som Beard har fortalt om råmateriale.

– Rungstedlund. I juni 2019 skænkede Blixen-fanen Peter Beard og hans hustru, Nejma, fire originale værker til Karen Blixen Museet, Rungstedlund, med portrætter af Karen Blixen og hendes tidligere kok, Kamante Gatura. Find dem ved trappen op til førstesalen i museets højre fløj.

FØLG

– peterbeard.com og Instagram @peterbeardart

HVEM
Peter Hill Beard, født 22. januar 1938, død marts/april 2020. Kunstner, fotograf, natur elsker, playboy.

LÆS
– “The End of the Game” (1965), Taschen (2015). En fortælling om, hvordan den hvide mands drøm om Afrika har ødelagt landet for både dyrene og befolkningens oprindelige levevis. Smukt illustreret, bl.a. med Peter Beards originale portrætter af Karen Blixen, nogle af de sidste, der blev taget af forfatterinden.

– “Peter Beard”, tobinds-bokssæt (2008), og som et samlet bind, Taschen (2020). Lærredsindbundet pragtværk med et rigt udvalg af Peter Beards

kunst, personlige fotografier og kommentarer samt et interview med vennen og celebredaktøren Steven M.L. Aronson, hvor han med egne ord fortæller om sit vilde liv.

HØR
Peter Beard i samtale med biolog Richard Ruggiero i en episode af podcasten “Here’s the thing”. Kan høres via wnyccstudios.org.

SE
– “That Summer” (2018). I 1975 udkom dokumentarfilmen “Grey Gardens” om Jackie Kennedys og Lee Radziwills excentriske tante og kusine, Edith Bouvier Beale og Little Edith, hvis engang så elegante hus i South Hampton nu var fyldt med katte, skidt og møg. Lee Radziwill